

Κωνσταντίνος Γαρδίκας

ΟΜΟΤΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κατάγεται από τα Λαγκάδια Γορτυνίας. Γεννήθηκε το 1913. Πτυχιούχος της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, απ' όπου απεφοίτησε το 1935 σε ηλικία 21 1/2 ετών. Διδάκτωρ της ίδιας Σχολής το 1942. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Αγγλία όπου αναγορεύθηκε Master of Science (1947) και Doctor of Philosophy (1949). Το 1951 αναγορεύθηκε σε Υφηγητή της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Η νοσοκομειακή του σταδιοδρομία είχε αρχίσει το 1939 στον «Ευαγγελισμό» στην Παθολογική Κλινική του οποίου ήταν διευθυντής από το 1955. Ήδη από το 1955 ανέπτυξε έντονη και συστηματική διδακτική μετεκπαιδευτική δραστηριότητα, ενώ κατά την περίοδο 1957-1959 υπήρξε Πρόεδρος του Τομέα Ψυχικής Υγείας. Το 1968 αναγορεύθηκε σε Καθηγητή Ειδικής Νοσολογίας. Συνέβαλε αξιόλογα στην ίδρυση Τμήματος Νοσηλευτικής στο Πανεπιστήμιο. Ίδρυσε το "Lymphoma Club", ενώ το 1969 δημιούργησε πρότυπη Μονάδα Ερεύνης στον Ευαγγελισμό, για τον εξοπλισμό της οποίας συνεισέφερε και τις νόμιμες απολαυές του 4 ετών. Μερικά από τα συγγράμματά του, τα οποία δείχνουν τα διδακτικά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα, είναι: «Αιματολογία», «Ειδική Νοσολογία», «Σύγχρονα θεραπευτικά προβλήματα», «Διαταραχαί ύδατος, ηλεκτρολυτών και οξειβασική ισορροπία», «Διαγνωστικά ασκήσεις στην Παθολογία».

Ο Κ. Γαρδίκας είναι μεταξύ των πρώτων, αν όχι ο πρώτος στην Ελλάδα, ο οποίος αναθεώρησε τον τρόπο εκπαίδευσης των φοιτητών της Ιατρικής. Εθεώρησε ότι η εκπαίδευση από έδρας αποδίδει πολύ λιγότερο συγκριτικά προς την εκπαίδευση σε μικρές ομάδες. Και έτσι εκπαίδευε τους φοιτητές θεωρητικά και πρακτικά επί του ασθενούς. Επειδή ο τρόπος αυτός εκπαιδύσεως απαιτούσε πολλές κλίνες, οι φοιτητές διεσκορπίζονταν σε κλινικές των Αθηνών και του Πειραιώς, τις οποίες ο καθηγητής Κ. Γαρδίκας επισκεπτόταν ανελλιπώς για την επίβλεψη της εκπαίδευσης.

Πέραν των τακτικών μαθημάτων της Ειδικής Νοσολογίας, ο Κ. Γαρδίκας καθιέρωσε και βραδυνά προχωρημένα μαθήματα προαιρετικά για τους φοιτητές. Εκεί ανέλυε αρχικά το ιστορικό του ασθενούς και στην συνέχεια προκαλούσε συζήτηση επί του θέματος μεταξύ των φοιτητών. Αυτή η εκπαίδευση ήταν εξαιρετικά αποδοτική, όπως άλλωστε και σήμερα πλέον θεωρείται και εφαρμόζεται, διότι υποβοηθεί τον φοιτητή στην διεύρυνση της επιστημονικής του σκέψης από πλευράς διαγνωστικής και θεραπευτικής. Τα μαθήματά του είχαν μεγάλη επιτυχία, όπως μπορεί να κριθεί από το γεγονός ότι η αίθουσα διδασκαλίας ήταν πάντοτε γεμάτη από φοιτητές, παρά τον προαιρετικό τους χαρακτήρα.

Όπως δηλώνουν οι ίδιοι οι μαθητές του και σημερινοί αναγνωρισμένοι επιστήμονες, το μάθημα του Κ. Γαρδίκας διανθίζεται από πολλά παραδείγματα, με τα οποία συνδέονται άριστα η θεωρία με την ιατρική τέχνη. Απλουστεύει τις έννοιες, ώστε να γίνονται αντιληπτές από όλους τους ακροατές χωρίς να υποβιβάζεται το επίπεδο διδασκαλίας. Θα μπορούσε ευχερώς να χαρακτηριστεί ως γεννημένος δάσκαλος.

Ο Κ. Γαρδίκας ουσιαστικά εφάρμοσε πρώτος την μεταπτυχιακή εκπαίδευση σε εποχή κατά την οποία η έννοια αυτή ήταν άγνωστη στον Ελληνικό Πανεπιστημιακό χώρο. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση στηριζόταν: α) σε μαθήματα-συζητήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα (μια φορά την εβδομάδα). Στα μαθήματα αυτά με βάση την κατάσταση ενός ασθενούς, ο καθηγητής επεξετεινέτο ευρέως και βαθέως ως προς τη διάγνωση, την διαφορική διάγνωση και την θεραπεία. Ο νέος ιατρός ή και ο τελειόφοιτος της Ιατρικής δεχόταν σωρεία ερεθισμάτων, τα οποία οδηγούσαν προς την κατεύθυνση της ορθολογιστικής διάγνωσης της ασθένειας, σύμφωνα με τα διεθνώς κρατούντα, σε αντίθεση προς την προσφιλή στην εποχή εκείνη διάγνωση δια της καλούμενης ιατρικής διαίσθησης. β)σε ερευνητικές κατευθύνσεις τις οποίες έδιδε ανέθετε σε νέους ιατρούς, και την εξέλιξη παρακολουθούσε αυτοπροσώπως με μεγάλη φροντίδα. Ο Κ. Γαρδίκας δεν εδίδασκε απλά την ιατρική επιστήμη, αλλά επιπλέον έδινε νόημα σ' αυτό που θα ονομάζαμε επιστημονικό ήθος και αλήθεια.

Οι παλιοί μαθητές του και σημερινοί καθηγητές και σημαντικοί επιστήμονες αναγνωρίζουν την σπουδαία επιρροή του επάνω τους, επιρροή επιστημονική και ανθρώπινη, και εκφράζουν ευγνωμοσύνη προς το πρόσωπό του.